

Zk 99/56596

Nota

Onderwerp

Vragen Zembla over biometrie en centrale opslag

Datum

30 september 2004

Kenmerk

BPR2004/N77801

Aan

minister voor BVK

Van

Lijnparaaf

dBPR

DGKB

BSG

Medeparaaf

Onderdeel

DGKB/BPR

Inlichtingen

Blad

1 van 4

Aantal bijlagen

0

Advies/actie

Akkoord gaan met de antwoorden op de vragen van Zembla

nie wijzig.

Aanleiding

Zembla heeft vragen gesteld over biometrie en centrale opslag van biometrische gegevens.

3/10

Samenvattende toelichting

In het wetsvoorstel Wijziging van de Paspoortwet, onder andere in verband met het toepassen van biometrie in reisdocumenten is aangegeven dat er decentrale opslag zal plaatsvinden van biometrische kenmerken die in de reisdocumenten worden opgenomen (zie bijlage 1)

[Large redacted area containing multiple lines of blacked-out text]

Vraag

Wanneer wordt het ingevoerd?

Datum

30 september 2004

Antwoord

De minister voor BVK heeft het voornemen om de toevoeging van biometrische kenmerken in de reisdocumenten in de tweede helft van 2006 in te voeren.

Kenmerk

BPR2004/N77801

Blad

2 van 4

Vraag

Moet iedereen de nieuwe pas aanschaffen op de datum van invoering of zijn er overgangstermijnen?

Antwoord

De invoering van biometrie geschiedt op dezelfde wijze als de invoering van het reisdocumentenmodel 2001. Dit betekent dat personen die vanaf dat moment een nieuw reisdocument aanvragen, het nieuwe reisdocument met biometrische kenmerken ontvangen. Een reisdocument is vijf jaar geldig.

Vraag

Wat gaat het paspoort kosten?

Antwoord

Deze vraag valt nu nog niet te beantwoorden omdat tijdens de praktijkproef een meting zal gaan plaatsvinden van de handelingen die de gemeenten moeten uitvoeren om biometrie op te kunnen nemen. Mede op basis van deze resultaten zal door het ministerie van BZK een raming worden gemaakt van de kosten.

Vraag

Worden de biometrische gegevens centraal opgeslagen?

Antwoord

De administratie van de reisdocumenten is decentraal georganiseerd. De administratie vindt derhalve plaats bij de uitgevende instanties (gemeenten, ambassades, etc).

In de praktijkproef worden de biometrische gegevens decentraal opgeslagen bij de aan de proef deelnemende gemeenten. Na de proef worden alle persoonsgegevens van de deelnemende burgers vernietigd.

Vraag

Indien het antwoord op de vorige vraag nee is: Wordt deze mogelijkheid van centrale opslag voor de toekomst uitgesloten of blijft die mogelijkheid open?

Antwoord

Wijziging is natuurlijk nooit uit te sluiten. In het wetsvoorstel Wijziging van de Paspoortwet, onder andere in verband met het toepassen van biometrie in reisdocumenten (TK 2001-2002, 28 342, nr.3) is uitgegaan van decentrale opslag.

L. van der Hof

Vraag

Welke instanties krijgen leesrechten van het nieuwe paspoort? Is dat anders dan nu; zo ja hoe anders?

Antwoord

Verschillende wetten (Wet op de identificatieplicht) en internationale verdragen bepalen in welke gevallen het paspoort gebruikt kan worden voor de verificatie van de identiteit. Verder is het aan de burger om te bepalen of hij/zij het paspoort gebruikt in die gevallen dat instanties vragen om een identificatiemiddel.

Het is niet de bedoeling dat "zo maar" alle instanties het opslagmedium in het paspoort met biometrische kenmerken zullen kunnen openen. Het opslagmedium zal worden beveiligd. De specificaties daarvoor worden door de Europese Unie bepaald.

Vraag

Andere landen moeten de paspoorten natuurlijk kunnen lezen. Mogen zij de gegevens opslaan en dus een schaduw database opbouwen?

Antwoord

Autoriteiten van andere landen moeten inderdaad de reisdocumenten kunnen lezen. Dat geldt ook voor bijvoorbeeld luchtvaartmaatschappijen. Internationale verdragen/afspraken regelen dat gebruik.

Het is de beveiliging van het opslagmedium dat de integriteit, authenticiteit en vertrouwelijkheid van de opgeslagen gegevens moet garanderen. De specificaties voor die beveiliging moeten nog door de Europese Unie worden opgesteld.

Overigens kunnen landen natuurlijk zelf bepalen of zij bij het inreizen biometrische kenmerken opnemen van reizigers en of die gegevens worden opgeslagen. De reiziger kan evenzeer zelf beslissen of hij/zij daar wenst mee te werken.

Vraag

Is het mogelijk om met het systeem mensen te identificeren die geen paspoort bij zich hebben?

Antwoord

Voorzien wordt dat dit nodig is. Specifiek gaat het om het geval dat een burger zijn/haar paspoort kwijt is en een nieuw paspoort aanvraagt. In dat geval zal de uitgevende instantie de biometrische kenmerken van de burger verifiëren tegen de biometrische kenmerken die zijn opgeslagen in de reisdocumentenadministratie.

Vraag

Is de regelgeving omtrent het biometrische paspoort europees of kunnen landen ook variëren?

Antwoord

De Europese Unie bereidt een verordening voor waarin regels worden gesteld met betrekking tot de veiligheidskenmerken in de paspoorten van de lidstaten van de Europese Unie. Tevens zal deze verordening regels bevatten over de biometrische kenmerken die in de paspoorten van de lidstaten van de Unie moeten worden opgenomen. Het voorstel van de Europese Commissie voor deze verordening gaat ervan uit dat de opname van de gelaatscan in het paspoort verplicht is. De opname van vingerafdrukken is optioneel. Op dat punt kunnen de paspoorten derhalve verschillen.

Datum
30 september 2004

Kenmerk
BPR2004/N77801

Blad
4 van 4

De toegang tot de biometrische kenmerken in het paspoort dient door de lidstaten van de Europese Unie geregeld te worden. Ook daarin kunnen zich verschillen voordoen.

Memorie van Toelichting Wet op de Paspoortwet

Bijlage 1

De ICAO onderzoekt reeds geruime tijd de mogelijkheden voor het gebruik van biometrie in reisdocumenten en zal naar verwachting in 2003 een richtlijn terzake vaststellen. Evenals andere ICAO-richtlijnen op het terrein van reisdocumenten zal naar verwachting ook deze richtlijn in EU-verband leiden tot aanpassing van de Europese resoluties met betrekking tot reisdocumenten. Daarbij is van belang om op te merken, dat ook binnen de EU zelf inmiddels initiatieven zijn genomen om te komen tot nadere afspraken inzake de toepassing van biometrie in reisdocumenten. In verband met de erkenning van Nederlandse reisdocumenten in het buitenland is het van belang dat Nederland op de bovengenoemde ontwikkelingen is voorbereid.

De noodzaak om over te gaan tot opnemings van biometrie in reisdocumenten komt anderzijds voort uit het gegeven dat reisdocumenten, naast hun oorspronkelijke functie van document voor grensoverschrijding, in de Nederlandse samenleving de belangrijkste documenten zijn geworden, waarmee burgers zich in hun relaties met de overheid en ten overstaan van talrijke private instellingen identificeren. Dit gebruik van de Nederlandse reisdocumenten is inmiddels ook verankerd in de wetgeving, waarbij in het bijzonder melding dient te worden gemaakt van de Wet op de identificatieplicht en de Wet identificatie bij financiële dienstverlening 1993, die geldige reisdocumenten in de zin van de Paspoortwet aanwijzen als document waarmee de identiteit van een natuurlijke persoon wordt vastgesteld. Het vastleggen van biometrische gegevens in reisdocumenten is daarmee niet alleen van belang voor een correcte identiteitsvaststelling aan de grens, maar ook in situaties waarin de burger, al dan niet in een elektronische omgeving, communiceert met de overheid of zijn identiteit kenbaar moet maken tegenover een private instelling.

Belangrijkste uitgangspunten bij toepassing biometrie in reisdocumenten

De vastlegging van biometrische gegevens in het reisdocument heeft als doel om aan de hand van deze gegevens te kunnen verifiëren, dat reisdocument en houder bij elkaar horen. Daarmee wordt de functie van het reisdocument als betrouwbaar identiteitsdocument versterkt. Het gaat derhalve om een beperkte, specifieke toepassing van biometrie. De voorgestelde toepassing van biometrie op reisdocumenten is uitsluitend op naam (als onderdeel van het document), kent een open gebruik (niet van te voren gespecificeerd) en is inkluderend (als de persoon van de houder en de biometrische kenmerken kloppen, heeft de verificatie van de identiteit plaatsgevonden). Deze toepassing komt overeen met het bestaande gebruik van het paspoort en de Nederlandse identiteitskaart.

In overeenstemming met de bovenvermelde uitgangspunten is het doel van de opnemings van biometrie op het reisdocument duidelijk omschreven. Het gaat uitsluitend om een aanvulling op de reeds bestaande gegevens als foto en handtekening, teneinde de betrouwbaarheid van de identiteitsvaststelling te vergroten. Daarnaast is de wijze van opslag en verwerking van het biometrisch gegeven zodanig, dat zij niet als een gevoelig gegeven kan worden beschouwd (b.v. geen kenmerken over ras of gezondheid bevat). Voorts wordt de verspreiding van het biometrisch gegeven tegengegaan. Dit gebeurt enerzijds door het gegeven decentraal in de chip op het reisdocument zelf op te slaan, en anderzijds doordat het biometrisch gegeven bij verificatiehandelingen niet in bestanden van verifiërende instellingen wordt opgenomen. Het biometrisch kenmerk zal wel worden toegevoegd aan de andere persoonsgegevens die opgeslagen worden in de reisdocumentenadministratie. Deze, decentrale, administratie dient slechts ter raadpleging in geval van

vermissing en andere bijzondere omstandigheden in het gebruik van reisdocumenten, waarbij het noodzakelijk is om de identiteit van de betrokken persoon aan de hand van de in de administratie opgeslagen gegevens, waaronder de biometrische gegevens, te verifiëren. Hoewel de raadpleging van deze administratie in de verschillende paspoort-uitvoeringsregelingen reeds aan strenge regels is gebonden, wordt met betrekking tot de daarin opgeslagen gegevens omtrent biometrische kenmerken van de houder in de wet zelf het kader aangegeven, waarbinnen verstrekking van deze gegevens uit de reisdocumentenadministratie kan plaatsvinden. Dit houdt enerzijds in dat verstrekking uitsluitend kan plaatsvinden in het kader van de uitvoering van deze wet aan de daarmee belaste autoriteiten of bij een vermoeden van fraude dan wel misbruik van het reisdocument aan met de opsporing daarvan belaste ambtenaren. Anderzijds zal in de reisdocumentenadministratie niet willekeurig kunnen worden gezocht op het daarin voorkomen van biometrische gegevens van een persoon, maar zal, indien de naam of het nummer van het reisdocument van betrokkene bekend is, aan de hand van de opgeslagen aanvraaggegevens, waaronder de biometrische gegevens, in een individueel geval kunnen worden nagegaan of de houder dezelfde persoon als degene aan wie het reisdocument is verstrekt. Tenslotte wordt de opneming van het biometrisch gegeven in het reisdocument bij wet voorgeschreven, zodat de burger weet op welke wijze het biometrisch gegeven in het reisdocument wordt verwerkt en welk gebruik ervan kan worden gemaakt.

Biometrie en privacybescherming

Bij de voorgestelde toepassing van biometrie in reisdocumenten is sprake van de verwerking van persoonsgegevens. Voor de vraag in hoeverre deze verwerking in juridische zin gerechtvaardigd kan worden geacht is de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) van belang.

Ingevolge de artikelen 6 en volgende van de Wbp dienen persoonsgegevens eerlijk en rechtmatig te worden verwerkt. Daarnaast geldt dat persoonsgegevens voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden moeten worden verkregen en vervolgens niet worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met die doeleinden.

Dit betekent dat het verwerken en verzamelen van gegevens op een eerlijke manier dient te gebeuren. De burger die een reisdocument aanvraagt moet weten, dat er biometrische identificatie plaatsvindt en dat zijn gegevens worden vastgelegd in het reisdocument en in de reisdocumentenadministratie. Aan deze voorwaarde wordt voldaan door het verzamelen en vastleggen van biometrische gegevens in de Paspoortwet te regelen. In die wet en de daarop gebaseerde regelgeving kan de burger derhalve nagaan voor welk doel hij biometrische gegevens beschikbaar moet stellen, welke biometrische kenmerken het betreft, op welke wijze het verzamelen en vastleggen van deze gegevens plaatsvindt en aan wie zij kunnen worden verstrekt.

In verband met de bescherming van de privacy is voorts van belang, dat wordt gekozen voor een techniek, waarbij de biometrische gegevens in binaire vorm wordt vastgelegd in een zogenaamde template. Deze template wordt opgeslagen in een chip op het reisdocument zelf en tevens, met de andere persoonsgegevens van de houder van het reisdocument, in de elektronische reisdocumentenadministratie. De digitale gegevensopslag in het template gebeurt op zodanige wijze, dat het niet mogelijk is om uit het template fysieke of persoonlijke kenmerken van de houder van het reisdocument te reconstrueren. Niettemin vindt, op het moment dat de gegevens omtrent biometrische kenmerken bij de betrokken persoon